

Atvinnuvegaráðuneytið
Skúlagötu 4
101 Reykjavík

(lagt fram á samráðsgátt)

Bls. | 1

Reykjavík, 17. september 2026

Efni: Áform um lagasetningu til innleiðingar markaðseftirlitsreglugerðar ESB

Þann 3. september 2026 birti atvinnuvegaráðuneytið á samráðsgátt stjórnvalda mál S-165/2026, áform um lagasetningu til innleiðingar markaðseftirlitsreglugerðar ESB. Áformin hafa verið tekin til skoðunar á vettvangi SVP – Samtaka verslunar og þjónustu (samtökin), og þykir ástæða til að koma eftirfarandi á framfæri.

Í lið C. 2. Í áformaskjali ráðuneytisins kemur fram að ekki sé fyrirhugað að ganga lengra við innleiðingu en sem nemur lágmarkskröfum reglugerðar (ESB) 2019/1020. Samtökin telja jákvætt að sú nálgun sé höfð að leiðarljósi. Vilja samtökin í því samhengi beina sjónum að þremur atriðum þar sem stjórnvöld hafa tækifæri til að ná umræddu markmiði. Sér í lagi ákvæðum sem veita stjórnvöldum svigrúm til að ákveða hvort tilteknar heimildir verði nýttar og hvernig þeim verði beitt í samræmi við meginreglu um meðalhóf.

Fyrst má sérstaklega nefna heimild 15. gr. til að heimila markaðseftirlitsyfirvöldum að endurheimta kostnað af eftirlitsstarfsemi vegna vara sem reynast ekki uppfylla kröfur. Í ljósi þess að um er að ræða heimild en ekki skyldu, telja samtökin fulla ástæðu til að fyrir liggi þarfagreining á nauðsyn þess að nýta umrædda heimild. Vilja samtökin enn fremur ítreka í því samhengi að sérstaklega verði horft til meðalhófs íhugi stjórnvöld innleiðingu svo víðtækrar kostnaðarinnheimtu hjá íslenskum fyrirtækjum.

Í öðru lagi má nefna 41. gr. reglugerðarinnar sem leggur þá skyldu á stjórnvöld að setja reglur um viðurlög, en felur íslenskum stjórnvöldum svigrúm við ákvörðun um útfærslu þeirra, að því gefnu að viðurlög séu skilvirk og uppfylli kröfur um meðalhóf. Samtökin telja mikilvægt að þetta svigrúm verði nýtt til að tryggja fyrirsjáanleg, hóflegt og sanngjörn viðurlög. Ekki sé því gengið svo langt að íslenskur réttur kveði á um strangari eða meira íþyngjandi viðurlagaheimildir en nauðsynlegt er vegna skuldbindinga samkvæmt reglugerðinni.

Í þriðja lagi beina samtökin sjónum að beitingu valdheimilda markaðseftirlitsyfirvalda, sbr. 14. gr. reglugerðarinnar. Er þar sérstaklega mælt fyrir um að valdheimildum skuli beitt í samræmi við meðalhóf og að horft skuli til eðlis og tilgangs ráðstöfunar og raunverulegs eða mögulegs tjóns vegna ósamræmis. Samtökin telja því mikilvægt að íslensk löggjöf endurspegli þessi sjónarmið skýrt og að úrræðum verði aðeins beitt að ströngum skilyrðum uppfylltum.

Samtökin telja einnig mikilvægt að stjórnvöld gæti þess að markaðseftirlit verði í framkvæmd áhættumiðað svo sem leiðir af kröfum reglugerðarinnar. Í því samhengi er mikilvægt að stjórnvöld geri skýra grein fyrir því hvað felst í slíku áhættumiðaðu markaðseftirliti og setji sér

starfsreglur þar að lútandi sem endurspeгла meginreglu meðalhófs. Að mati samtakanna er mikilvægt að þessi nálgun verði höfð að leiðarljósi hér á landi þannig að fyrirtæki sem sýna almennt góða fylgni við reglur verði ekki fyrir óþarfa eftirliti, kostnaði eða íþyngjandi ráðstöfunum stjórnvalda.

Samtökin leggja því áherslu á að áður en frumvarp verður lagt fram, liggi fyrir skýr greining á því hvaða ákvæði reglugerðarinnar fela í sér valheimildir eða svigrúm til útfærslu og hvaða leið verði farin við innleiðingu í íslenskan rétt. Með því móti verður jafnframt betur tryggt að fyrirhuguð lágmarksinnleiðing verði raunveruleg og að ekki verði, undir því yfirsíkinu að verið sé að innleiða EES-gerð, komið á séríslensku regluverki sem gengur lengra en gerðin sjálf krefst.

Bls. | 2

Virðingarfyllst,

f.h. SVP – Samtaka verslunar og þjónustu

Kristinn Már Reynisson
lögfræðingur